

POWSTANIE, HISTORIA I TERYTORIUM DIECEZJI KOSZALIŃSKO-KOŁOBRZESKIEJ

Utworzona w 1972 roku Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska jest jedną z największych terytorialnie diecezji w Polsce. W swoich granicach łączy ziemię o bogatej przeszłości historycznej zróżnicowanej geograficznie i społecznie. Również pod względem jurysdykcji kościelnej tereny te przedstawiały wielką różnorodność. Powstanie diecezji, etapy rozwoju oraz posługa pasterska jej pierwszego ordynariusza zostanie przedstawiona w trzech poniższych punktach.

1. Powstanie diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej i ważniejsze wydarzenia diecezjalne w latach 1972–1992

Bullą papieża Pawła VI „*Episcoporum Poloniae Coetus*” utworzona została na Pomorzu Zachodnim nowa diecezja, która w swojej nazwie „Koszalińsko-Kołobrzeska” nawiązywała do pierwszego biskupstwa w Kołobrzegu. Bulla określiła granice nowej diecezji: *Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska obejmować będzie terytorium województwa koszalińskiego i powiatu Lębork oraz parafie Kostkowo i Wierzchucino, leżące na terenie województwa gdańskiego; powyższe terytoria wyłączamy z Diecezji Berlińskiej i Pralatury Piłskiej. Stolicą tej Diecezji będzie miasto Koszalin. Nowa Diecezja i jej Biskup będą podlegać Stolicy Gnieźnieńskiej i jej Metropolicie*¹ Jej powierzchnia obejmowała obszar 19 245 km², który w 1972 roku zamieszkiwało 871 900 ludności² W momencie powstania posiadała 16 dekanatów, w których było 139 parafii³ Urzędowe przejście władzy przez nowego biskupa nastąpiło 8 lipca 1972 roku w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Koszalinie. Kościół ten, na mocy Dekretu Kongregacji Biskupów, został ustanowiony Katedrą. Natomiast kościół pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Kołobrzegu stał się Konkatedrą⁴

¹ Bulla papieża Pawła VI, *Episcoporum Poloniae Coetus*, Kronika Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej, Koszalin 1994, 359.

² *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, 1974, s. 19.

³ L. Adamczuk, *Kościół Katolicki w Polsce 1918-1990*, Warszawa 1991, s. 125.

⁴ Pismo Kongregacji Biskupów, Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne, (1973) nr 1–2, s. 16.

Po dziewiętnastu latach istnienia diecezji zmianie uległa struktura parafialna, co usprawniło pracę duszpasterską. Do 1991 roku liczba dekanatów wzrosła z 16 do 26, natomiast parafii z 139 do 236⁵ Bullą *Totus Tuus Poloniae Populus*⁶ papież Jan Paweł II w dniu 25 marca 1992 roku dokonał reorganizacji diecezji i prowincji kościelnych w Polsce. Zmiany te dotyczyły także Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej. Została ona przyłączona do Metropolii Szczecińsko-Kamieńskiej. Obszar diecezji zmniejszył się do 15 500 km². Na terenie tym mieszka obecnie (stan na 1994) 952 000 ludności. Odtąd diecezja posiada 23 dekanaty, w których znajduje się 201 parafii⁷

Od chwili powstania diecezji biskup Ignacy Jeż podjął wysiłek organizowania życia religijnego. Do pierwszoplanowych działań rządcy diecezji należało utworzenie Kurii Biskupiej z kancelarią oraz trzema wydziałami: duszpasterskim, katechetycznym i gospodarczym. Mianowani również zostali pierwsi urzędnicy Kurii. Do pomocy w pracy duszpasterskiej w diecezji biskup Ordynariusz otrzymał dwóch biskupów pomocniczych. W 1974 roku został konsekrowany ksiądz kanonik Tadeusz Werno⁸, a w 1984 roku ksiądz doktor Piotr Krupa⁹, ówczesny rektor Seminarium Duchownego w Koszalinie. Wraz z upływem czasu tworzone były następne instytucje kościelne. I tak w 1978 roku, dekretem księdza prymasa Stefana Wyszyńskiego, została powołana Koszalińska Kapituła Katedralna¹⁰, a w 1979 roku, również dekretem księdza prymasa, Kołońska Kapituła Kolegiacka¹¹. Na mocy dekretu biskupa Ordynariusza, w 1979 ro-

⁵ *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej*, 1992, s. 85.

⁶ *Acta Apostolicae Sedis*, (1992) nr 12, 1106: *Dioecesis Coslinensis-Colubregana, cum cathedrali ecclesia sub titulo Immaculatae Conceptionis in urbe Koszalin et cum concathedrali Assumptionis Beatae Mariae Virginis in urbe Kołobrzeg, constituetur ex decanatibus: Barwice, Białogard, Czarne, Darłowo, Drawsko Pomorskie, Jastrowie, Kołobrzeg, Koszalin-Południe, Koszalin-Północ, Miastko, Mirosławiec, Polanów, Połczyn Zdrój, Sławno, Słupsk-Południe, Słupsk - Północ, Szczecinek, Świdwin, Wałcz, Złotów, iam ad dioecesim Coslinensem-Colubreganam pertinentibus; Piła, Trzcianka et paroeiis sequentibus: Dzierżążno Wielkie, Krzyż Wielkopolski, Wieleń nad Notecią, Żelichowo, ex decanatu Drezdenko (ex dioecesi Gorzoviensi). [...] ex dioecesi Coslinensi - Colubregana: Bytów, Człuchów, Główny, Lębork, Łupawa [...].*

⁷ *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej*, 1992, s. 85.

⁸ Pismo Prymasa Polski w sprawie ustanowienia księdza Tadeusza Werno biskupem, *Kronika Diecezji...*, Załącznik nr 6, s. 367.

⁹ *Bulla Papieża Jana Pawła II mianująca księdza Piotra Krupę biskupem pomocniczym*, *Kronika Diecezji...*, Załącznik nr 28, s. 390.

¹⁰ *Dekret Prymasa erygujący Kapitułę Diecezji Koszalińsko-Kołońskiej*, *Koszalińsko-Kołońskie Wiadomości Diecezjalne*, (1978) nr 9-10, s. 270.

¹¹ *Dekret w sprawie Kolegiackiej Kapituły Kołońskiej*, *Koszalińsko-Kołońskie Wiadomości Diecezjalne*, (1981) nr 5, s. 133.

ku, został utworzony Koszalińsko-Kołobrzeski Sąd Biskupi¹² W dniu 25.03.1981 r. dekretem księdza biskupa zostało erygowane Wyższe Seminarium Duchowne w Wilkowie¹³

W latach 1986–1989 odbył się I Synod Diecezjalny, na którym zostało zebrane i dostosowane do warunków diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej prawo partykularne¹⁴ W celu dobrego przygotowania świeckich do pracy katechetycznej w diecezji oraz umożliwienia wiernym podjęcia studiów teologicznych, erygowany został w 1987 roku Wyższy Instytut Wiedzy Religijnej w Koszalinie¹⁵ Ożywieniu życia religijnego i większej konsolidacji wiernych miało służyć wydawane od 1990 roku czasopismo, dwutygodnik diecezjalny „Wierzę”¹⁶ W tym też roku nawiązane zostały kontakty z publicznym Radiem koszalińskim. Zaowocowały one emisją cotygodniowego magazynu katolickiego¹⁷

Nowemu biskupowi przyszło rządzić dużą terytorialnie diecezją. Jednym z wielu zadań, jakie stanęły przed diecezją, była potrzeba ściślejszej integracji ludności. Mieszkańcy tych ziem, to w zdecydowanej większości ludność, która osiadła tutaj po II wojnie światowej¹⁸

Innym, bardzo ważnym problemem, była zbyt słabo rozwinięta sieć parafialna oraz mała liczba dekanatów w diecezji. Cechą charakterystyczną tych parafii była duża powierzchnia i wielka liczba kościołów filialnych. To sprawiło, że jednym z głównych kierunków rozwoju w diecezji, obok katechizacji i budownictwa sakralnego, była troska o skuteczniejsze oddziaływanie duszpasterskie. Pociągało to za sobą potrzebę tworzenia nowych ośrodków duszpasterskich. Proces wzrostu liczby placówek duszpasterskich dokonywał się szczególnie w miastach, które na skutek zwiększającej się liczby mieszkańców wymuszały reorganizację istniejących tam podziałów terytorialnych. Z rozwojem sieci parafialnej związane było budownictwo sakralne, a także troska o restaurację kościołów już istniejących. Z budową każdego nowego obiektu wiązały się długotrwałe zabiegi o uzyskanie pozwoleń od władz państwowych na rozpoczęcie prac przy nowych kościołach, salkach katechetycznych czy plebaniach¹⁹

¹² *Dekret Erekcji Sądu Biskupiego*, Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne, (1979) nr 7, s. 213.

¹³ I. Jeż, *Listy Pasterskie oraz komunikaty do kapłanów i wiernych diecezji w latach 1972–1988*, Szczecin 1989, s. 115.

¹⁴ Por. *I Synod Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, Koszalin 1990.

¹⁵ *Dekret Erekcji Wyższego Instytutu Wiedzy Religijnej w Koszalinie*, Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne, (1987) nr 1–2, s. 91.

¹⁶ *Kronika Diecezji...*, dz. cyt., 284.

¹⁷ Tamże, s. 283, 297, 299.

¹⁸ J. Mariański, *Katolicy w strukturze wyznaniowej Polski międzywojennej*, [w:] *Kościół katolicki w Polsce 1918-1990*, Warszawa 1991, s. 52.

¹⁹ *Wykład wygłoszony przez księdza biskupa seniora Ignacego Jeża w Wyższym Seminarium Duchownym w Koszalinie*, *Kronika Diecezji...*, Załącznik nr 66, s. 436.

Działalność biskupa ordynariusza nie ograniczyła się tylko do rozwoju struktur parafialnych i tworzenia nowych instytucji w diecezji. Już w roku 1974 został wznowiony ruch pielgrzymkowy do jedynej w diecezji Sanktuarium Maryjnego w Skrzatuszu²⁰ Diecezjalny odpust w Uroczystość Matki Bożej Bolesnej został ustanowiony w roku 1981, na pierwszą niedzielę po 15 września²¹ Podniosłym momentem w dziejach sanktuarium i życiu diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej była koronacja figury Matki Bożej Bolesnej w 1988 roku. Z Sanktuarium w Skrzatuszu corocznie 1 sierpnia wyrusza piesza pielgrzymka na Jasną Górę. W końcu lat osiemdziesiątych wznowiony został kult maryjny w Sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej na Górze Chełmskiej²²

Największym przeżyciem w historii diecezji był pobyt Ojca świętego w Koszalinie, w dniach 1–2 czerwca 1991 roku. Skąd rozpoczęła się Jego IV Pielgrzymka do Polski. Zasadniczymi etapami pobytu Papieża w Koszalinie było poświęcenie Wyższego Seminarium Duchownego i Kaplicy Matki Bożej na Górze Chełmskiej, Msza św. przy kościele pw. Ducha Świętego, nabożeństwo różańcowe w Katedrze Koszalińskiej i spotkanie z żołnierzami na lotnisku w Zegrzu Pomorskim. Wizyta Głowy Kościoła katolickiego była zwieńczeniem dwudziestoletniej historii diecezji i posługi pasterskiej księdza biskupa Ignacego Jeża²³

2. Charakterystyka geograficzna i społeczna terenu diecezji

Po reorganizacji administracyjnej Polski 1 VI 1975 r. w granicach diecezji koszalińsko-kołobrzesckiej znalazło się całe województwo koszalińskie, większa część województwa słupskiego (bez części gminy Lipnica), a także 31 parafii północnej i północno-zachodniej części województwa pilskiego i 8 parafii z województwa gdańskiego²⁴ Po podziale administracyjnym diecezji w 1992 roku obszar diecezji w województwie pilskim powiększył się o miasto wojewódzkie Piłę²⁵

²⁰ *Kronika Diecezji...*, dz. cyt., s. 30.

²¹ I. Jeż, *Listy Pasterskie oraz komunikaty do kapłanów i wiernych diecezji w latach 1972-1988*, Szczecin 1989, s. 129.

²² *List Pasterski, 25 stycznia 1991, Archiwum Kurii Koszalińsko-Kołobrzesckiej; od XIII do XV wieku na Górze Chełmskiej istniało znane sanktuarium maryjne, do którego przybywali pielgrzymi z całej Europy.*

²³ I. Jeż, *List pasterski na Wielki Post roku 1991, roku pielgrzymki Ojca Świętego Jana Pawła II do Koszalina, Archiwum Kurii Koszalińsko-Kołobrzesckiej.*

²⁴ J. Kozłowski, *Atlas wyznań w Polsce*, Kraków 1989, 79; *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołobrzesckiej*, (1977), s. 160-312.

²⁵ „Acta Apostolicae Sedis”, (1992) nr 12, s. 1106.

Od północy diecezja graniczy z Morzem Bałtyckim, od zachodu z diecezją Szczecińsko-Kamieńską, od południa z Zielonogórsko-Gorzowską i na niewielkim odcinku z Gnieźnieńską, a od wschodu z Diecezją Pelplińską. Obszar diecezji charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu. Wyróżnić można różne typy krajobrazu, a mianowicie: pagórkowato-pojezierny, równinno-morenowy, sandrowo-pojezierny, zalewowy, wynikający z faktu położenia obszaru w granicach ostatniego bałtyckiego zlodowacenia²⁶

Na tle tego zróżnicowanego krajobrazu rozsiane są setki jezior, które wzbogacają i upiększają rzeźbę omawianego obszaru. Największe skupiska jezior występują w czterech regionach. Są to: Pojezierze Drawskie, Wałęckie, Krajeńskie²⁷ Zaletą Wybrzeża Zachodniego jest szeroka piaszczysta plaża umożliwiająca kąpiele słoneczne. Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska stanowi zatem ważny obszar turystyczny Polski. Cechą charakterystyczną obszaru są warunki klimatyczne, które kształtują się pod wpływem wzajemnego oddziaływania mas powietrza oceanicznego i kontynentalnego. Skutkiem tego jest zmienność i kontrastowość stanów pogody. Oznacza to chłodną i słoneczną wiosnę, lato chłodniejsze niż w centralnych obszarach Polski, jesień i zima znacznie cieplejsze²⁸

Stan zaludnienia jest rezultatem wielu historycznych czynników. W pierwszej kolejności wymienić należy niekorzystne warunki naturalne, a więc brak większych zasobów mineralnych, spory udział wód powierzchniowych, przewagę słabych gleb oraz związany z tym wysoki w ogólnej powierzchni udział nieużytków i lasów. Drugą ważną przyczyną takiego stanu rzeczy, jest brak większych okręgów i ośrodków przemysłowych oraz rolniczy charakter tego regionu²⁹ Brak jest dużych skupisk miejskich.

Pod względem ludnościowym Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska nie zalicza się do największych. W roku 1972 zamieszkiwało ją 871 900 mieszkańców³⁰, natomiast po zmianie granic diecezji w 1992 roku 952 tys.³¹ W przeważającej większości mieszkańcy Pomorza Zachodniego to ludność polska, choć można ją podzielić na trzy zasadnicze grupy:

²⁶ B. Czerwiński, S. Rudnicki, *Województwo słupskie*, Szczecin 1980, s. 56.

²⁷ B. Czerwiński, *Wybrane zagadnienia geograficzne województwa słupskiego*, „Koszalińskie Studia i Materiały” 4 (1969) nr 1, s. 109.

²⁸ B. Czerwiński, *Województwo słupskie*, dz. cyt., s. 8n.

²⁹ E.Z. Zdrojewski, *Problematyka demograficzna Pomorza Środkowego*, Koszalin 1976, 24; W. Przeździecka, *Przemiany demograficzne w województwie słupskim*, Koszalin 1981, s. 43.

³⁰ *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, 1974, s. 19.

³¹ *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, 1992, s. 85.

a) repatrianci przybyli z terenów przyłączonych do ZSRR po 1941 roku, głównie z przedwojennych województw: wileńskiego, nowogrodzkiego, stanisławowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego i z Polesia oraz imigranci z Niemiec i Francji;

b) przesiedleńcy, którzy pochodzili z województw Polski centralnej: lubelskiego, warszawskiego, bydgoskiego, poznańskiego, kieleckiego i łódzkiego;

c) autochtoni, czyli ludność zamieszkująca od początku państwowości polskiej na tych terenach, tzw. terenach pogranicza. To powiaty wałecki, złotowski, człuchowski, bytowski, lęborski i część powiatu wejherowskiego i puckiego³² Skutkiem takiego rozwarstwienia ludności jest zanik podstawowych związków społecznych.

Należy stwierdzić, że w latach osiemdziesiątych nastąpiły znaczne przemieszczenia ludności ze wsi do miast. Wpłynęło to na proces defeminizacji oraz starzenia się ludności wiejskiej. Konsekwencją emigracyjnego charakteru tych terenów jest brak młodego pokolenia w społeczeństwie wiejskim³³

Na Pomorzu Zachodnim zauważalny jest słaby rozwój gospodarki przemysłowej, która dopiero po latach sześćdziesiątych zaczęła się rozwijać. W porównaniu z innymi regionami kraju braki w dziedzinie przemysłowej nie zostały wyrównane do dnia dzisiejszego³⁴ W niezadowalającym stopniu wykorzystany był też potencjał małych portów wzdłuż wybrzeża. Stan taki spowodowany był słabo rozwiniętą komunikacją między zakładami przemysłowymi a portami towarowymi³⁵

Powstanie diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej przypadło na lata, w których następował intensywny rozwój Państwowych Gospodarstw Rolnych na terenie Ziemi Zachodnich i Północnych. Kolektywizacja wsi wynikała z ideologicznych przesłanek komunistycznego systemu władzy. Z tego powodu gospodarstwa uspołecznione były mocno dofinansowywane przez budżet państwa. Miało to negatywny wpływ na rozwój gospodarstw indywidualnych. Gdy w 1989 roku wprowadzono gospodarkę wolnorynkową, nastąpiło masowe bezrobocie i gwałtowne zubożenie ludności³⁶ Pomorze Zachodnie było terenem, gdzie spożycie alkoholu było bardzo wielkie. Mimo, że prowadzi się walkę z alkoholizmem [...], ludzie w dalszym ciągu piją i to jest plagą³⁷

Do ważnych funkcji Pomorza Zachodniego należy turystyka, wypoczynek i kuracje zdrowotne. Od wielu lat zainteresowanie tym terenem przez ludność z innych części Polski było bardzo duże. Należy jednak stwierdzić, że aktualne

³² *Dzieje Słupska*, (pr. zb.), Słupsk 1986, s. 294.

³³ Por. E.Z. Zdrojewski, *Przemiany demograficzne a rozwój społeczno-gospodarczy Pomorza Zachodniego*, Warszawa 1990, s. 35–88.

³⁴ Por. N. Bednarczyk, *Struktura społeczno-gospodarcza Pomorza Zachodniego*, „Koszalińskie Studia i Materiały”, 16 (1989) nr 1–2, s. 4n.

³⁵ Por. E.Z. Zdrojewski, *Przemiany demograficzne...*, dz. cyt., s. 115–132.

³⁶ Por. E.Z. Zdrojewski, *Przemiany demograficzne...*, dz. cyt., s. 48–54.

³⁷ T. Rzepa, *Portret psychologiczny mieszkańca Pomorza Środkowego*, „Rocznik Koszaliński” 27 (1992), s. 28.

zubożenie ludności przyczyniło się do mniejszego zainteresowania turystyką i wypoczynkiem nadmorskim³⁸

Wielki wpływ na styl życia ludności miała sytuacja polityczna, gdyż władza komunistyczna walczyła z Kościołem. Mimo braku spektakularnych konfliktów między Kościołem a władzami politycznymi, utrudniano tworzenie nowych parafii oraz innych instytucji diecezjalnych. Władze ograniczały też swobodę działania w poszczególnych parafiach oraz utrudniały współpracę z Kościołem ludziom świeckim, niejednokrotnie pozostającym pod naciskiem ideologii, gróźb a często też represji i wprost prześladowania. Zaznaczyło się to w niechlubnym okresie stanu wojennego. Wspomnieć też należy o ogromnych stratach, jakie Kościół poniósł w sferze wartości niematerialnych. Dotyczą one świadomości ludzkiej, gdzie system wartości został zafałszowany przez władzę komunistyczną. Ostatnie dwa lata omawianego okresu Diecezja Koszalińsko-Kołobrzeska zamyka innymi problemami niż te, z którymi borykała się u swego początku. Klimat wolności i demokracji, w który wkroczyło społeczeństwo Pomorza Zachodniego, stawia przed Kościołem zupełnie nowe zadania³⁹

Podkreślić należy, że omawiany okres historii tego terenu nie doczekał się jeszcze systematycznej refleksji historyczno-naukowej.

3. Posługa pasterska biskupa Ignacego Jeża

Ksiądz biskup Ignacy Jeż urodził się dnia 31.07.1914 r. w Radomyślu Wielkim, w diecezji tarnowskiej. Szkołę podstawową rozpoczął w roku 1921 w Ostrowie Poznańskim, po jej ukończeniu wstąpił do Państwowego Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Katowicach, które 31.05.1932 r. ukończył świadectwem dojrzałości⁴⁰ W roku 1932 rozpoczął studia filozoficzno-teologiczne na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Ukończył je w 1937 r. uzyskując tytuł magistra teologii. Świecenia kapłańskie przyjął dnia 20 czerwca 1937 r. w Katowicach⁴¹

Pracę duszpasterską rozpoczął jako neoprezbiter w parafii Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny w Hajdukach Wielkich. Trwała ona do roku 1942. Dnia 17 VIII 1942 r. został aresztowany przez Gestapo⁴² za odprawienie Mszy św. żałobnej za śp. księdza J. Czempieła i wywieziony do obozu w Dachau, by dzielić losy więźniów aż do 29.04.1945 r. Po wyzwoleniu i opuszczeniu obozu wyje-

³⁸ Por. S. Mazur, J. Siedlak, A. Suszyński, *Wybrane problemy funkcjonowania województwa koszalińskiego w nowych uwarunkowaniach*, „Koszalińskie Studia i Materiały” 16 (1989) nr 1-2, s. 8-15.

³⁹ Por. *Wykład wygłoszony ...*, dz. cyt., s. 436-444.

⁴⁰ Załącznik nr 3 – *Życiorys księdza biskupa Ignacego Jeża*, *Kronika...*, dz. cyt., s. 363.

⁴¹ *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, 1974, s. 22.

⁴² I. Jeż, *Błogosławcie Pana światło i ciemności*, Koszalin 1993, s. 15.

chał do Goppingen w Württembergii, gdzie przez rok był kapelanem przebywających tam ok. 4 tys. Polaków⁴³

Powrócił do kraju w czerwcu 1946 roku i pełnił kolejno funkcje: tymczasowego administratora parafii w Radlinie II w diecezji katowickiej, wikariusza parafii pw. św. Szczepana w Katowicach – Bogucicach, katechety w Gimnazjum i Liceum Katolickim im. św. Jacka w Katowicach oraz prefekta internatu dla młodzieży męskiej. Rozpoczął jednocześnie pracę nauczyciela religii w Męskim Gimnazjum i Liceum w Katowicach oraz wykładowcy sióstr zakonnych⁴⁴

W 1950 roku ksiądz Ignacy Jeż został mianowany dyrektorem Niższego Seminarium Duchownego w Katowicach. Dnia 7.09.1955 r., objął funkcję wicerektora Śląskiego Seminarium Duchownego w Tarnowskich Górach. W 1957 r. ponownie wrócił do Katowic, gdzie objął stanowisko rektora Niższego Seminarium Duchownego im. św. Jacka⁴⁵

Oprócz pracy w Gimnazjum i Seminarium Duchownym, ksiądz Ignacy Jeż podejmował się zadań duszpasterskich i apostolskich. Chętnie prowadził rekolekcje, zwłaszcza dla młodzieży uczącej się i inteligencji. Jego pełne ducha religijnego, a zarazem pogodne konferencje trafiały łatwo do serc słuchaczy. Był ponadto wytrwałym, cierpliwym i roztropnym spowiednikiem. Wierni widzieli w Nim człowieka wiary, a koledzy wspominają Go jako pełnego optymizmu i wewnętrznej pogody⁴⁶

Sakry biskupiej udzielił księdzu Ignacemu Jeżowi ksiądz kard. Stefan Wyszyński, Prymas Polski, 5.06.1960 r. w Gorzowie Wielkopolskim⁴⁷ Tak rozpoczął się okres gorzowski w jego życiu, który trwał do roku 1972. Dwanaście pracowitych lat biskupa pomocniczego w największej polskiej diecezji, obejmującej 1/7 obszaru Polski. Gdy erygowano Diecezję Koszalińsko-Kołobrzeską został jej Ordynariuszem⁴⁸

Wszystkie ważniejsze wydarzenia z życia diecezji, które zostały opisane w poprzednim paragrafie niniejszej pracy dokonały się z inicjatywy i przy ogromnym zaangażowaniu Pasterza diecezji. Mówiąc o tym, co uważa za najważniejszy sukces swojej działalności, stwierdził: *To co udało się nam zrealizować wynikało z zarysowanego na początku planu działalności. Wspomniałem już o rozbudowie sieci parafii, co niewątpliwie usprawniło życie religijne i po-*

⁴³ Tamże, s. 99.

⁴⁴ *Radość z nadziei. W 25-lecie posługi biskupiej Ordynariusza Koszalińsko-Kołobrzeskiego*, (pr. zb.), Koszalin 1985, s. 5.

⁴⁵ Tamże, 6.

⁴⁶ P. Krupa, *20 lat Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej. 55 lat Kapłaństwa Księdza Biskupa Seniora Ignacego Jeża*, Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie, (1992) nr 1, s. 9.

⁴⁷ *Kronika...*, dz. cyt., s. 363.

⁴⁸ *Studia Diecezji Koszalińsko-Kołobrzeskiej*, 1974, s. 7.

zwoliło na jego pogłębienie⁴⁹. Kolejnym sukcesem było uzyskanie pozwolenia na budowę własnego Seminarium Duchownego⁵⁰

Za sukces należy również poczytać wybudowanie wielu nowych kościołów [...]. Kolejnym zjawiskiem, jakie dziś cieszy, to rozwój współpracy ze świeckimi. Szczęśliwie udało się na przykład stworzyć w tamtych niełatwych latach Kluby Inteligencji Katolickiej w Koszalinie, Słupsku i Szczecinku⁵¹

⁴⁹ Z. Danielewicz, *Trudne dobrego początki*, Koszalińsko-Kołobrzeskie Wierzę, (1994) nr 25/124.

⁵⁰ I. Jeż, *Listy Pasterskie oraz komunikaty do kapłanów i wiernych diecezji w latach 1972-1988*, Szczecin 1989, s. 134.

⁵¹ I. Jeż, *Listy Pasterskie oraz komunikaty do kapłanów i wiernych diecezji w latach 1972-1988*, Szczecin 1989, s. 134.